

ЧЕТВЕРТА ФІГУРА КАТЕГОРИЧНОГО СИЛОГІЗМУ

Стричинець О.В., асистент

Стаття присвячена дослідженню четвертої фігури категоричного силлогізму. Четверта фігура розглянута родо-видовим способом, що є вдосконаленням її традиційного розуміння. Дано визначення родо-видового способу розуміння четвертої фігури категоричного силлогізму, визначення четвертої фігури, її формула, схема, розглянуто її модуси.

Ключові слова: категоричний силлогізм, четверта фігура категоричного силлогізму, родо-видовий спосіб розуміння четвертої фігури категоричного силлогізму, формула четвертої фігури, схема четвертої фігури, модус четвертої фігури (формула, схема).

Актуальність проблеми. Однією з основних проблем категоричного силлогізму є проблема його четвертої фігури. Розуміння категоричного силлогізму родо-видовим способом уточнює, вдосконалює його традиційне розуміння, в тому числі і його четверту фігуру. Розглянемо четверту фігуру категоричного силлогізму, що розуміється в родо-видовий спосіб.

Встановлення існування родо-видового розуміння четвертої фігури категоричного силлогізму є **проблемою** даного дослідження. Наша **гіпотеза** полягає у тому, що існує розуміння четвертої фігури категоричного силлогізму у родо-видовий спосіб. **Метою** дослідження є знаходження даного способу. Опрацювання практики мислення, її узагальнень в плані четвертої фігури категоричного силлогізму є необхідною умовою здійснення цього дослідження.

Четверту фігуру категоричного силлогізму відкрив Теофраст.

Четверта фігура категоричного силлогізму.

Четверту фігуру категоричного силлогізму ми розуміємо в родо-видовий спосіб.

Родо-видовий спосіб розуміння четвертої фігури категоричного силлогізму є способом, що полягає у її виразі через надрид, вид, рід і видову відмінність. Четверта фігура – фігура, в якій родова частина середнього терміну (M) займає місце ознаки видової відмінності (p_1) у більшому

засновку, а частина, що є ознакою видової відмінності середнього терміну (m_1) займає місце суб'єкту меншого засновку.

Формула четвертої фігури (1).

$$\frac{p_1 - MP}{m_1 - SM} \quad (1)$$

$$S - p_1P$$

Четверту фігуру силогізму містить схема (рис. 1).

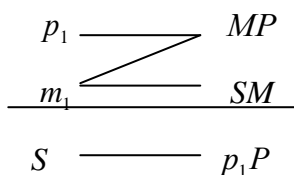

Рис. 1.

Модуси четвертої фігури категоричного силогізму.

Четверта фігура має шістнадцять правильних модусів.

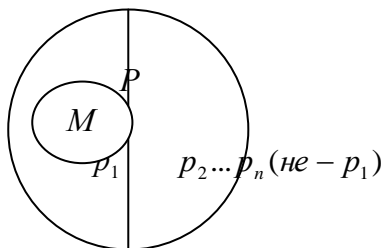
Модуси четвертої фігури (ІА, ІЕА, ІІ, ІЕІ, ІІЕ, ІЕЕ, ІІО, ІЕО, ІІА, ІЕА, ІІІ, ІЕІ, ІІЕ, ІЕЕ, ІІО, ІЕО).

Модуси.

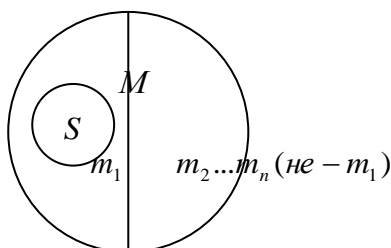
Модус ІА (формула (2) і схема (рис. 2)).

$$\frac{\begin{array}{l} \text{Деякі } p_1 \in M, \text{ деякі } p_1 \in P \\ \text{Деякі } m_1 \in S, \text{ деякі } m_1 \in M \end{array}}{\text{Всі } S \in p_1, \text{ всі } S \in P} \quad (2)$$

І

І

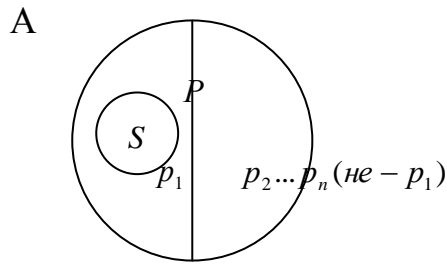

Рис. 2.

Модус ІЕА (формула (3) і схема (рис. 3)).

Деякі $p_1 \in M$, деякі $p_1 \in P$

Жодне t_1 не $\in S$, всі $t_1 \in M$

(3)

Всі $S \in p_1$, всі $S \in P$

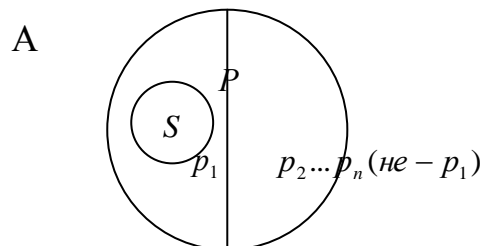
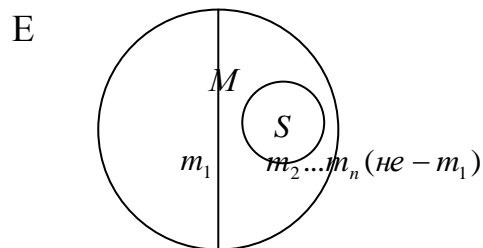
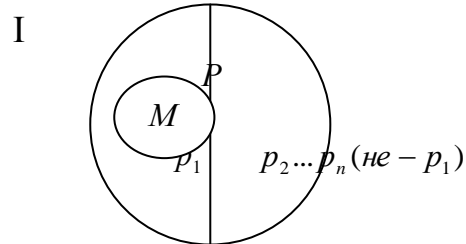

Рис. 3.

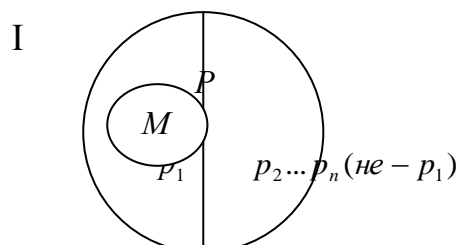
Модус ІІІ (формула (4) і схема (рис. 4)).

Деякі $p_1 \in M$, деякі $p_1 \in P$

Деякі $t_1 \in S$, деякі $t_1 \in M$

(4)

Деякі $S \in p_1$, деякі $S \in P$

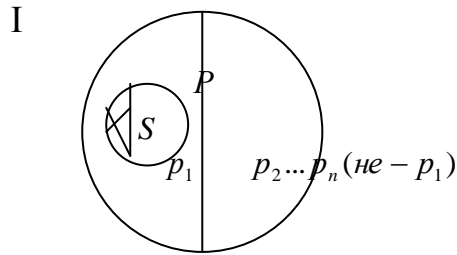
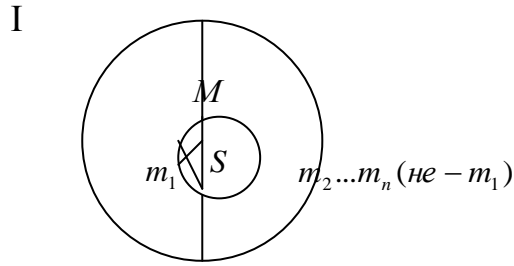

Рис. 4.

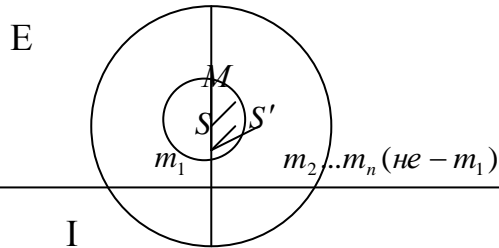
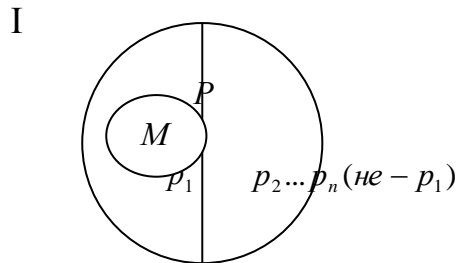
Модус ІЕІ (формула (5) і схема (рис. 5)).

Деякі $p_1 \in M$, деякі $p_1 \in P$

Жодне m_1 не $\in S'$, всі $m_1 \in M$

(5)

Деякі $S \in p_1$, деякі $S \in P$

I

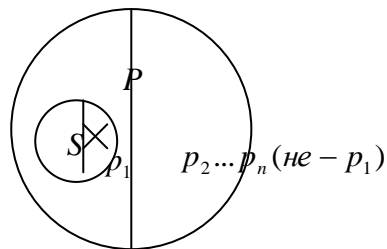

Рис. 5.

Модус ЕІЕ (формула (6) і схема (рис. 6)).

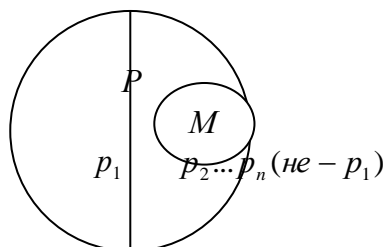
Жодне p_1 не $\in M$, всі $p_1 \in P$

Деякі $t_1 \in S$, деякі $t_1 \in M$

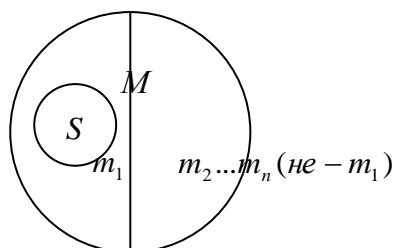
(6)

Жодне S не $\in p_1$, всі $S \in P$

E

I

E

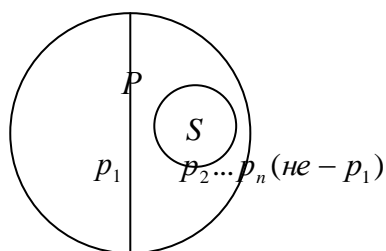

Рис. 6.

Модус EEE (формула (7) і схема (рис. 7)).

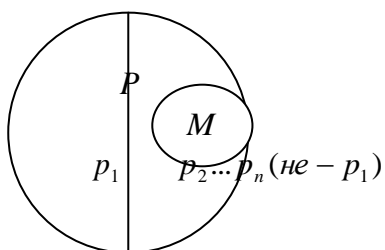
Жодне p_1 не $\in M$, всі $p_1 \in P$

Жодне t_1 не $\in S$, всі $t_1 \in M$

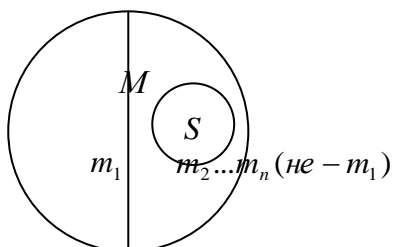
(7)

Жодне S не $\in p_1$, всі $S \in P$

E

E

E

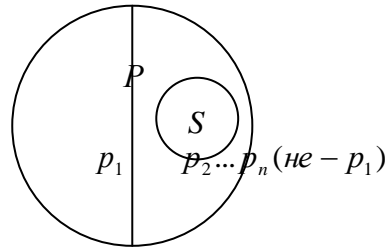

Рис. 7.

Модус ЕІО (формула (8) і схема (рис. 8)).

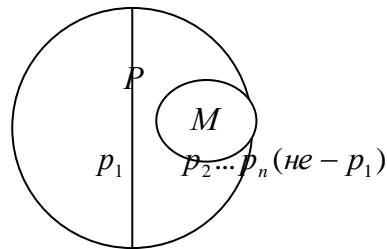
Жодне p_1 не є M , всі $p_1 \in P$

Деякі $m_1 \in S$, деякі $m_1 \in M$

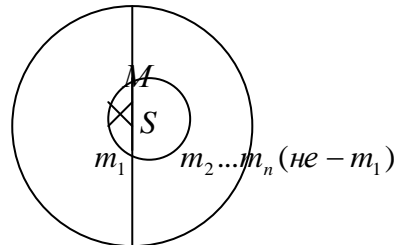
(8)

Деякі S не є p_1 , деякі $S \in P$

E

I

O

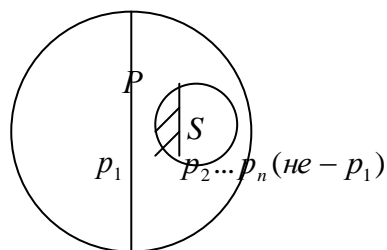

Рис. 8.

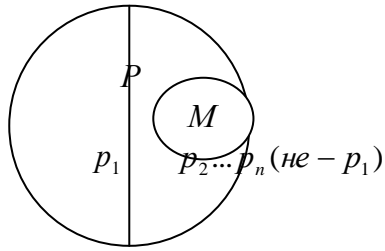
Модус ЕЕО (формула (9) і схема (рис. 9)).

Жодне p_1 не є M , всі $p_1 \in P$

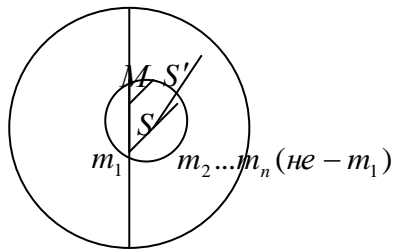
Жодне t_1 не $\in S'$, всі $t_1 \in M$ (9)

Деякі S не $\in p_1$, деякі $S \in P$

Е

Е

О

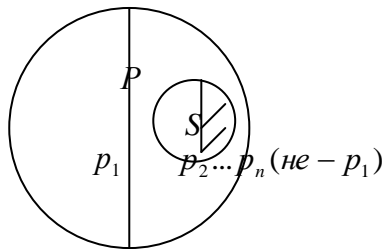

Рис. 9.

Модус ІА (формула (10) і схема (рис. 10)).

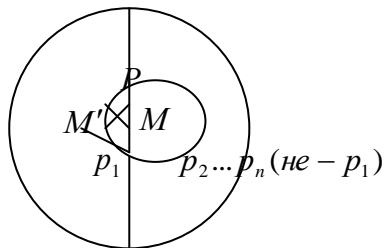
Деякі $p_1 \in M(M')$, деякі $p_1 \in P$

Деякі $m'_1 \in S$, деякі $m'_1 \in M'$

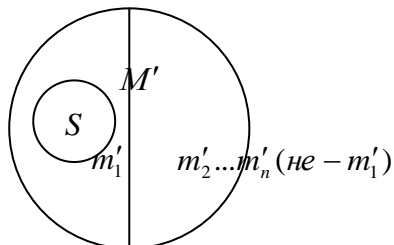
(10)

Всі $S \in p_1$, всі $S \in P$

І

І

A

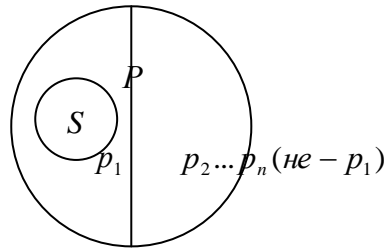

Рис. 10.

Модус ІЕА (формула (11) і схема (рис. 11)).

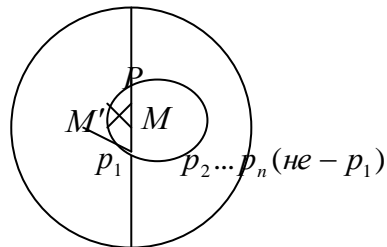
Деякі $p_1 \in M(M')$, деякі $p_1 \in P$

Жодне t'_1 не $\in S$, всі $t'_1 \in M'$

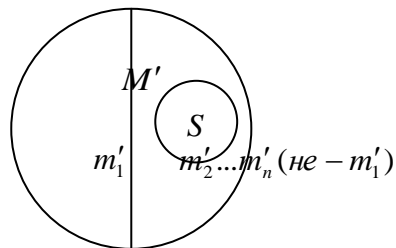
(11)

Всі $S \in p_1$, всі $S \in P$

I

E

A

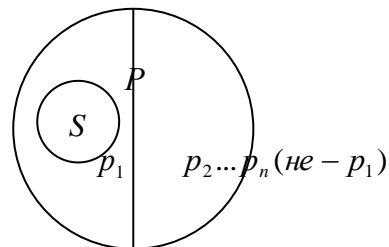

Рис. 11.

Модус ІІІ (формула (12) і схема (рис. 12)).

Деякі $p_1 \in M(M')$, деякі $p_1 \in P$

Деякі $t'_1 \in S$, деякі $t'_1 \in M'$

(12)

Деякі $S \in p_1$, деякі $S \in P$

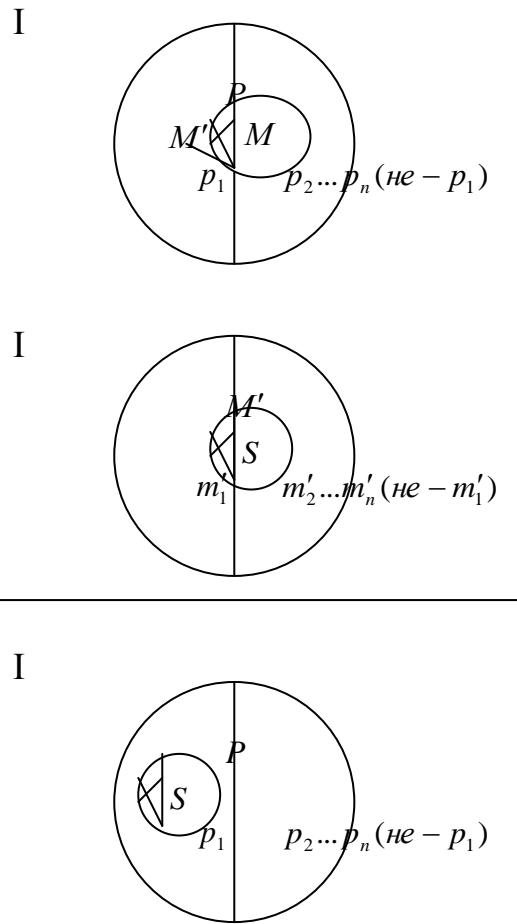

Рис. 12.

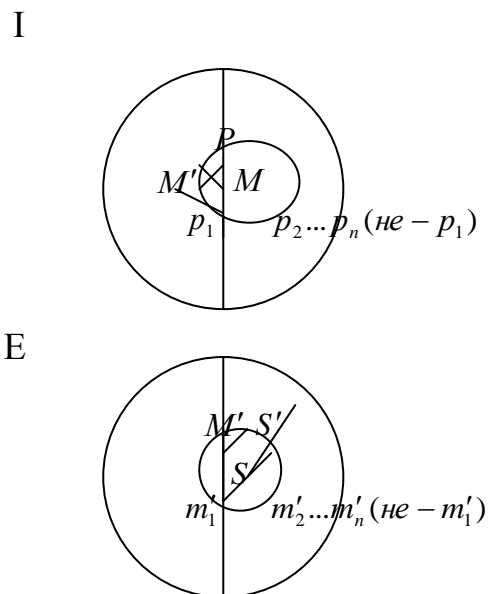
Модус ІЕІ (формула (13) і схема (рис. 13)).

Деякі $p_1 \in M(M')$, деякі $p_1 \in P$

Жоднет' не $\in S'$, всі $m'_1 \in M'$

(13)

Деякі $S \in p_1$, деякі $S \in P$

I

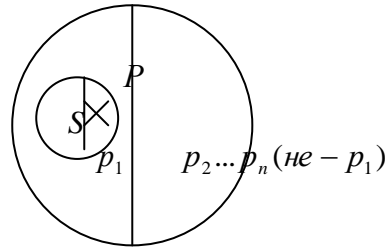

Рис. 13.

Модус ЕІЕ (формула (14) і схема (рис. 14)).

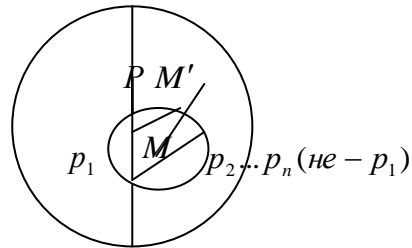
Жодне p_1 не є M' , всі p_1 є P

Деякі m'_1 є S , деякі m'_1 є M'

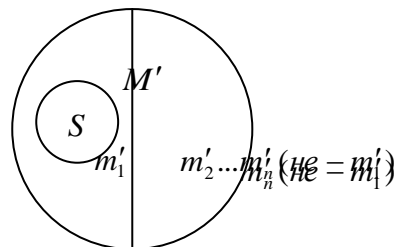
(14)

Жодне S не є p_1 , всі S є P

Е

I

Е

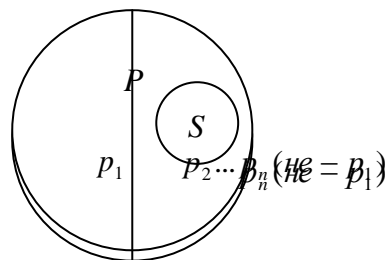

Рис. 14.

Модус ЕЕЕ (формула (15) і схема (рис. 15)).

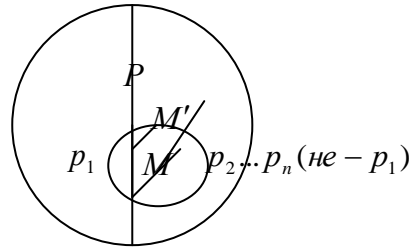
Жодне p_1 не є M' , всі p_1 є P

Жодне m'_1 не є S , всі m'_1 є M'

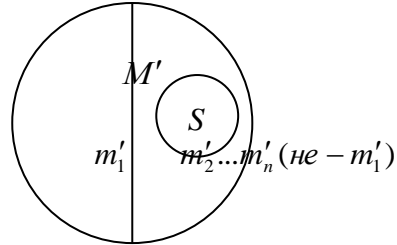
(15)

Жодне S не є p_1 , всі S є P

E

E

E

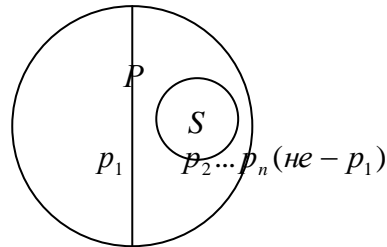

Рис. 15.

Модус ЕІО (формула (16) і схема (рис. 16)).

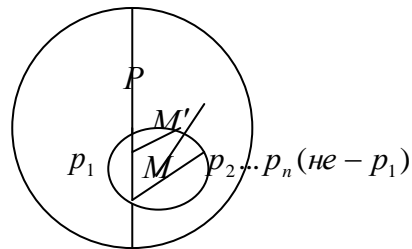
Жодне p_1 не $\in M'$, всі $p_1 \in P$

Деякі $m'_1 \in S$, деякі $m'_1 \in M'$

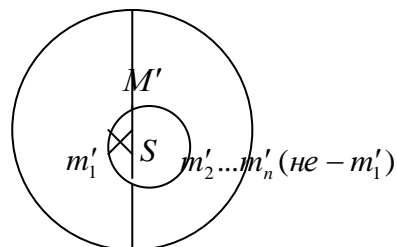
Деякі S не $\in p_1$, деякі $S \in P$

(16)

E

I

О

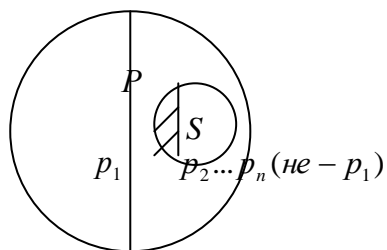

Рис. 16.

Модус ЕЕО (формула (17) і схема (рис. 17)).

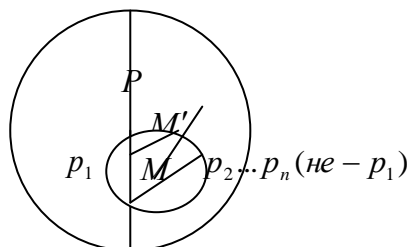
Жодне p_1 не $\in M'$, всі $p_1 \in P$

Жодне t'_1 не $\in S'$, всі $t'_1 \in M'$

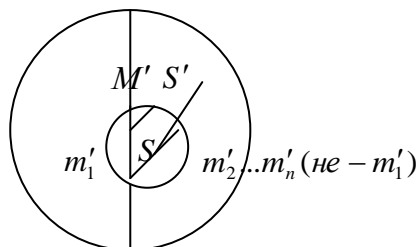
(17)

Деякі S не $\in p_1$, деякі $S \in P$

Е

Е

О

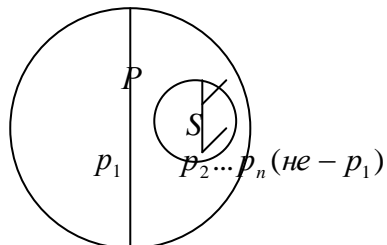

Рис. 17.

Висновки. Отже, існує четверта фігура категоричного силогізму, що розуміється у родо-видовий спосіб.

Четвертая фигура категорического силлогизма

Стричинец А.В.

Статья посвящена исследованию четвертой фигуры категорического силлогизма. Четвертая фигура рассмотрена родо-видовым способом, что есть усовершенствованием ее традиционного понимания. Даны определение родо-видового способа понимания четвертой фигуры категорического силлогизма, определение четвертой фигуры, ее формула, схема, рассмотрены ее модусы.

Ключевые слова: категорический силлогизм, четвертая фигура категорического силлогизма, родо-видовой способ понимания четвертой фигуры категорического силлогизма, формула четвертой фигуры, схема четвертой фигуры, модус четвертой фигуры (формула, схема).

The fourth figure of categorical syllogism

O.V. Strychinets

The study of the fourth figure of the categorical syllogism is the topic of the article. The fourth figure was studied in a generic way, which is an improvement of its traditional understanding. The definition of the generic way of understanding the fourth figure of the categorical syllogism has been given, as well as the fourth figure definition, its formula, scheme, its mood have been considered.

Key words: categorical syllogism, the fourth figure of the categorical syllogism, generic way of understanding the fourth figure of the categorical syllogism, the formula for the fourth figure, the scheme of the fourth figure, the fourth figure mood (formula, scheme).